

VERSLAG

Tweeënzestigste bijeenkomst Nationaal Comité advies dierproevenbeleid
d.d. 18-12-2020

Opening en vaststelling agenda

De vergadering vindt plaats via teleconferentie. Alle NCad-leden nemen deel. Tevens nemen deel: de algemeen secretaris, drie medewerkers van het NCad en de communicatieadviseur.

Mededelingen

Mogelijk of schijnbaar conflicterende activiteiten en activiteiten van belang voor het NCad

In relatie tot het agendapunt over een 3R centrum:

- Coenraad Hendriksen is zestien jaar verbonden geweest aan de universiteit van Utrecht en was hoofd van het Nationaal Kenniscentrum Alternatieven voor Dierproeven. Daarnaast is Coenraad Hendriksen betrokken bij één van de drie databases uit het 3V-Databaseprogramma van het 3Rs-centre ULS.
- Wim de Leeuw deelt mede dat de persoon die verantwoordelijk is voor het 3Rs-centre ULS voor een deel van zijn aanstelling gedetacheerd is bij IVD Utrecht.
- Monique Janssens geeft aan ook betrokken te zijn bij IVD Utrecht.

Monique Janssens geeft aan dat ze door TPI is geïnterviewd naar aanleiding van haar proefschrift. Er werden enkele vragen gesteld over haar positie in het NCad en de relatie tot TPI. Alhoewel Monique het interview op persoonlijke titel heeft gegeven, heeft er wel afstemming met de communicatieadviseur van het bureau plaatsgevonden.

Monique Janssens is eenmalig gevraagd door TPI om hun communicatiestrategie te bespreken. Dit betrof grotendeels haar ervaringen met TPI Utrecht.

Interview onderzoekconsortium proefdiervrije innovatie

Jan-Bas Prins is geïnterviewd door het RIVM inzake het onderzoekconsortium proefdiervrije innovatie.

Streefbeeld Immunologie

Henk Smid en Jan-Bas Prins hebben een team samengesteld om het streefbeeld Immunologie onder leiding van Theo Geijtenbeek vorm te gaan geven. Het betreft een zeer enthousiast team en eind januari zal een kick off meeting plaatsvinden.

Wisselingen in stakeholders

Lieke Hendrix, directeur DAD van het ministerie van LNV wordt per 1 februari 2021 gemeentesecretaris in Breda.

Cindy Kunne, een belangrijke partner voor ons vanuit het IvD-Platform, wordt wetenschappelijk directeur bij het universitair proefdiercentrum van het VU in Amsterdam.

Namens het NCad zullen zij beiden middels een mail worden bedankt voor de zeer prettige samenwerking.

Datum

December 2020

Harry Blom Beraad

Het Harry Blom Beraad zal verplaatst worden van het eerste kwartaal 2021 naar het tweede kwartaal.

Gesprek met PETA d.d. 15 december 2020

De voorzitter en de algemeen secretaris hebben een gesprek gehad met PETA. Het was een prettig gesprek waar vanuit PETA enorme betrokkenheid en motivatie bleek. Er is vanuit het NCad medegedeeld dat er ingaande 2021 één sessie per jaar zal worden georganiseerd waar verschillende stakeholders voor zullen worden uitgenodigd.

Artikel CoP's in Biotechniek

In de volgende editie van Biotechniek zal een artikel van het NCad worden opgenomen n.a.v. het advies m.b.t. CoP's.

Vertaling ARRIVE 2.0 Guidelines

Begin November heeft het NCad een verzoek gekregen om de ARRIVE 2.0 Guidelines te vertalen, omdat het een ketenverantwoordelijkheid is om dierproeven op een juiste wijze op te zetten en de dierproeven ook op een juiste wijze worden verwoord in de literatuur zodat vergelijking mogelijk is. De vertaling is donderdag 17 december gepubliceerd.

Geactualiseerde (formele) documenten (bestuursreglement, protocol werkafspraken, taakopvatting en werkwijze incl. missie, visie en strategie)

Op basis van hetgeen is besproken in de NCad vergadering van november liggen bovengenoemde documenten voor ter vaststelling. De voorzitter leidt het onderwerp in. Zonder verdere aanvullingen wordt het bestuursreglement vastgesteld.

Ook het protocol werkafspraken wordt zonder aanvullingen vastgesteld en zal aan LNV worden voorgelegd met verzoek om instemming.

N.a.v. het document betreffende taakopvattingen en werkwijze zal de taakopvatting in bredere zin van een verantwoordelijke NCad-lid voor een bepaald onderwerp (trekker) voor een volgende vergadering in een separaat document nog verder worden verhelderd. Het document taakopvattingen en werkwijze wordt op een enkel punt aangepast waarna het wordt vastgesteld met de kanttekening dat de aanvulling inzake de taakopvatting in het verslag van de volgende vergadering zal worden verwoord.

Jaarplan 2021 inclusief communicatiestrategie

De voorzitter leidt het onderwerp in. Allereerst zal het jaarplan worden besproken. Het is een eerder besproken document. Daarin wordt voortgeborduurd op de activiteiten die in 2020 zijn opgepakt en de strategie en ideeën die uit de twee

Heidagen naar voren zijn gekomen. Er wordt meer werk voorgesteld dan dat er capaciteit voorhanden is en er lijkt daardoor geen ruimte voor onverwachte ontwikkelingen. Derhalve zal vanuit het Bureau en het NCad gezocht worden naar oplossingen in de trant van inhuur van experts en studenten en trainees. Mocht dat niet haalbaar blijken dan zal in het najaar opnieuw worden bekeken of eventuele herprioritering van onderwerpen noodzakelijk is. Het NCad gaat akkoord met hetgeen voorligt. Er wordt een aantal onderwerpen voor 2022 toegevoegd te weten de herziening van de Wod en herijking van het transitieadvies van het NCad. Naast deze toevoegingen wordt met een enkele aanpassing het jaarplan vastgesteld. Volgend jaar zal in het eerste kwartaal het onderwerp streefbeeld en expliciet op de agenda worden geplaatst.

Datum
December 2020

Vervolgens wordt de communicatiestrategie besproken. Dit is de eerste keer dat dit document wordt besproken. Het betreft een intern document in tegenstelling tot het jaarplan. Er wordt door een aantal NCad-leden aanvullingen en wijzigingen voorgesteld. De aangepaste versie wordt overlegd met een NCad-lid en in een volgende vergadering voorgelegd.

Eventuele uitbreiding van het comité

De algemeen secretaris licht het voorliggend document toe. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede opvolgstrategie van de huidige bezetting van het NCad. Het is de vraag welke expertise wordt gemist in relatie tot het jaarplan. Er zijn mogelijkheden om expertise in te huren op ad hoc basis en betreffende personen ook voor de vergadering uit te nodigen indien noodzakelijk. Het is te verkiezen om de evaluatie van het NCad (in opdracht van het ministerie van LNV) af te wachten alvorens een besluit te nemen over eventuele structurele uitbreiding en wijziging van samenstelling van het comité.

Na beraadslaging wordt besloten om op korte termijn daar waar dat nodig wordt geacht ad hoc expertise in te huren en deze ook eventueel in vergaderingen te betrekken. Op termijn zal op basis van de evaluatie de uitbreiding en de totale samenstelling van het NCad nader worden besproken. Bij de voorbereiding van de vergaderingen zal worden bekeken door Bureau en verantwoordelijke NCad-leden of externe deskundigheid noodzakelijk is om het betreffende onderwerp te bespreken. In een vroeg stadium zal dus moeten worden bekeken of de aanwezigheid van een externe expert noodzakelijk is en op welke wijze daar invulling aan wordt gegeven. Het advies dat nu voorligt wordt verder gevolgd.

Humaan Weefsel

Het verantwoordelijke NCad-lid geeft een toelichting op het document dat voorligt. Het betreft een overzicht van de verschillende bronnen en toepassingen van humaan weefsel. Het NCad vindt het een helder stuk, een behulpzame beschrijving waarin de knelpunten goed worden beschreven. Er zal nog worden toegevoegd waarom met menselijke cellen wordt gewerkt en wat er op dit vlak gebeurt in andere lidstaten.

Er zal een multi-level advies worden opgesteld. Gezien de complexiteit van dit vraagstuk wordt dit ook wenselijk geacht. Nederland heeft op dit vlak veel te bieden, er kan in dit advies worden bekeken wat het huidige gebruik van weefselcollecties is en wellicht ook wat het gewenste toekomstige gebruik is. Er

blijkt interesse en draagvlak in het veld voor een dergelijk advies te zijn. Voortgang zal in volgende vergaderingen aan de orde komen.

Datum
December 2020

Harry Blom Beraden

De vraag ligt voor op welke wijze de verantwoordelijkheid van Harry Blom Beraden binnen het NCad kan worden belegd. Er is een vast contactpersoon voor het IvD-Platform waar tevens het Harry Blom Beraad aan de orde komt. Het Bureau heeft een vast aanspreekpunt voor het IvD-Platform en Harry Blom Beraad. Afhankelijk van het onderwerp voor het Beraad zal binnen het NCad bekeken worden wie dat oppakt. De onderwerpkeuze en de sprekers zullen in dialoog met het IvD-Platform worden bepaald. Mogelijke onderwerpen zullen in een NCad vergadering aan de orde komen alvorens dat met het IvD-Platform wordt besproken. De wens wordt uitgesproken om bij Harry Blom beraden ook aandacht te geven aan proefdiervrije alternatieven..

We zullen met het IvD-Platform een *memorandum of understanding* opstellen waarin onder andere werkafspraken kunnen worden vastgelegd.

Zelfevaluatie TPI en voortgang consortium

Voortvloeiend uit de discussie die tijdens de vergadering plaatsvindt, ligt er een aantal voorstellen voor. Allereerst om een generale discussie te voeren over de transitie proefdiervrije innovatie begin volgend jaar in een NCad vergadering waarvoor een transitiedeskundige zou kunnen worden uitgenodigd. In het kader van een vervolg op het transitierapport van het NCad zou het wellicht inspirerend zijn om te reflecteren op de transitie. Het is ook van belang om een discussie met TPI te hebben, hoe we elkaar kunnen aanvullen. In dat kader is het wenselijk om een vertegenwoordiger van TPI uit te nodigen. Aangezien hier een aantal onderwerpen samenkomt, zou een themabijeenkomst binnen een NCad vergadering als brede brainstorm voor het aanscherpen van de gedachten op het gebied van transitie proefdiervrije innovatie nuttig zijn. In klein comité zal de voorzitter met de algemeen secretaris en een NCad-lid een formulering van de doelstelling van zo'n themabijeenkomst voorbereiden en voorstellen doen voor wanneer zo'n themabijeenkomst zou kunnen worden georganiseerd.

Een medewerker van het Bureau geeft een terugkoppeling van het gesprek dat heeft plaatsgevonden met TPI over een tweetal actielijnen, te weten: parallelstudies en het streefbeeld onderwijs. M.b.t. de parallelstudies heeft het NCad een adviesvraag vanuit het ministerie van LNV ontvangen. Het NCad rapporteert over dit onderwerp aan de minister van LNV. Het NCad zal de samenwerkingspartners binnen TPI in de kerngroep periodiek op de hoogte stellen over de twee bovengenoemde onderwerpen bij monde van de voorzitter van het NCad als agenda-lid van de kerngroep.

De volgende TPI kerngroep vindt plaats op 16 februari.

Met TPI is afgesproken, dat de verantwoordelijkheid voor het initiëren en entameren van streefbeelden bij het NCad ligt.

Voortgang onderzoekconsortium waar de voorzitter van het NCad als trekker is aangewezen binnen TPI.

De voorzitter geeft een toelichting. In dit traject wordt gewerkt in fasen. Allereerst de sonderingsfase om te polsen bij partijen of er überhaupt belangstelling voor is. Dat was unaniem het geval en de aanleiding om verder te gaan richting een verkenningsfase om wetenschapsinhoudelijke ideeën en een potentieel te vormen

consortium enigszins uit te werken. Dat wordt vormgegeven in een rapportage. Indien daar akkoord op wordt gegeven start de uitwerking van het traject. Dat zal pas in maart/april plaatsvinden. Er wordt voor langere termijn samengewerkt op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in gemeenschappelijk gedefinieerde onderzoeksdomeinen samengebundeld in een consortium. Voor de invulling van de wijze van samenwerking zijn allerlei varianten denkbaar.

Datum
December 2020

Advies Covid-19

Eén van de twee verantwoordelijke NCad-leden geeft een toelichting op voorliggend plan van aanpak. Het betreft een bijzonder breed onderzoek waarbij de minister van LNV een aantal concrete vragen heeft gesteld waarop getracht wordt een antwoord te krijgen. In eerste instantie is er een beeld gevormd van de problematiek en de context daarvan. Daarvoor is een aantal personen zowel binnen als buiten Nederland geïnterviewd die over verschillende onderwerpen een indruk en overzicht kunnen geven. Dit betreffen de vaccinantwikkelaars, virologen, personen uit het regulatoire gebied, CCMO en een NGO. Er wordt een samenvatting gegeven van de bevindingen tot nu toe. Er is tevens onderzocht of het mogelijk is om een aantal syntheses of evidence uit te laten voeren, waarvan er één al redelijk concreet is ingevuld. De gebieden waar onder andere nu nog dieper onderzoek zal plaatsvinden is op het veterinaire vlak waar men ook bezig is met de ontwikkeling van vaccins voor dieren tegen Covid-19.

Naar aanleiding van de toelichting van hetgeen het verantwoordelijke NCad-lid aangeeft zou er nog kennis en informatie vanuit Europa en daarbuiten kunnen worden meegenomen. Tevens zal er een kwantitatieve analyse worden gemaakt. De moeilijkheid is momenteel voornamelijk dat de personen die benaderd worden direct betrokkenen zijn in het COVID-19 vraagstuk en dus zeer druk zijn.

Advies Parallelstudies

Eén van de verantwoordelijke NCad-leden geeft een toelichting op het voorliggende plan van aanpak. De vraag ligt voor om uitwerking te geven aan een suggestie die door het NCad is gedaan in een eerder advies richting de minister van LNV door meer aandacht te besteden aan de kansrijkheid van parallelstudies en daar ook faciliteringsmogelijkheden voor te vinden. Het advies zal eind maart aan de minister worden voorgelegd wat weinig ruimte laat voor verdiepend onderzoek. Allereerst is een begripsafbakening noodzakelijk. Er wordt uiteengezet op welke wijze invulling gegeven zal worden aan de adviesvraag en het belang om ook nauw contact te hebben met degenen die verantwoordelijk zijn voor het advies inzake Covid-19.

Er zal onderscheid worden gemaakt tussen regulatoire studies en studies die meer in de ontwikkelingsfase zitten. Dat zijn ook twee lijnen die bij het advies over Covid-19 aan de orde komen. Tevens zullen contacten worden gelegd met de betreffende personen verantwoordelijk voor datgene wat in TPI is benoemd bij de betreffende actielijnen. Er is reeds een aantal personen benaderd en dat zal nog verder worden uitgebreid. Het is belangrijk om een goede definitie van parallelstudies en 'validatie' te hebben aangezien daar verschillende beelden over bestaan. In een volgende vergadering zal er verder informatie worden gegeven.

M.b.t. communicatie zullen zowel voor het advies over Covid-19 als voor de adviesvraag inzake parallelstudies de plannen van aanpak op de site van het NCad worden gezet. Die zullen tevens in het Engels worden vertaald.

Datum
December 2020

Het 3R centrum en de rol van het NCad

Een medewerker van het Bureau geeft een toelichting op de voorliggende notitie. Op basis van hetgeen in een vorige vergadering is besproken, is nadere informatie ingewonnen bij verschillende partijen om een beeld te krijgen van de wenselijkheid van een 3R-centrum, wat de situatie is in Europa en een eventuele rol van het NCad daarin. Het is wellicht nu prematuur om te bezien wat de rol van het NCad zou moeten zijn omtrent een 3R-centrum. De vraag ligt voor wat een 3R-centrum daadwerkelijk zou moeten doen. Tevens is het de vraag of er gewacht moet worden totdat er duidelijkheid is over de toekomst van het 3R's Centre ULS of dat er eerder actie gewenst is en wie dan actie dient te ondernemen. Het is een lastige kwestie en verschillende comitéleden hebben hun mening hierover geuit. Gezien de tijd zullen de stukken worden teruggenomen. De voorzitter zal samen met de vicevoorzitter en het Bureau nader overleg plegen. Er dient wel rekening worden gehouden met het feit dat er geen ruimte in het jaarplan 2021 is voor eventuele werkzaamheden voortvloeiend uit een 3R-centrum of nader onderzoek. In een volgende vergadering zal naar het comité worden gerapporteerd.

Verslag vorige vergadering

Het verslag wordt goedgekeurd.

N.a.v. het verslag:

Er wordt gesproken over de bijeenkomst van de NCP m.b.t. het ECVAM rapport; er is nog geen terugkoppeling van de NCP-bijeenkomst ontvangen. Het Bureau zal dat nog navragen bij de betreffende beleidsdirectie.

Actielijst

N.a.v. de actielijst:

Streefbeeld cardiovasculair: vanwege de COVID-problematiek is er enige vertraging in de uitwerking van het streefbeeld. Men had zich gericht op het schrijven van een *position paper* dat waarschijnlijk in januari gereed is. Door de Dutch CardioVascular Alliance is een team samengesteld van drie personen die begin volgend jaar het streefbeeld uitwerken dat deels gebaseerd is op de *position paper*. Er komt een aantal thema's aan bod: alternatieven voor dierproeven, de huidige situatie omtrent dierproeven in het cardiovasculair onderzoek, innovatie in binnen- en buitenland en maatschappelijke ontwikkeling. In de loop van 2021 zal er naar verwachting een conceptversie gereed zijn.

Rondvraag

Hier wordt geen gebruik van gemaakt.